

АЕРОПОРТИ – ВИЗНАЧАЛЬНА СТРУКТУРА РОЗВИТКУ СИСТЕМ РОЗСЕЛЕННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Зміна ролі підприємства, яке обслуговує повітряні перевезення, на авіаційне ядро (вузол) транспортно-логістичних кластерів (ТЛК) – сучасні тенденції розвитку великих та надвеликих аеропортів Північної, Центральної та Південної Америки, Європи, Азіатсько-Тихоокеанського регіону, Африки та Середнього Сходу.

Саме ці аеропорти, розвинення яких здійснюється за хабовою моделлю, забезпечують організацію, координацію та синхронізацію логістичних процесів підприємств і організацій, які утворюють кластери. Як наслідок, збільшуються обсяги авіаперевезень, розгортаються нові види бізнесу, які охоплюють прилеглі території (на відстані до 25 км); створюються нові робочі місця тощо.

Упродовж 2016-2018 рр. кафедрою містобудування Навчально-наукового інституту аеропортів НАУ виконується науково-дослідна робота «Містобудівні аспекти розвитку аеропортів».

Особлива увага в роботі приділяється дослідженню інфраструктури аеропортів, розвиток яких пов'язаний із розв'язанням низки містобудівних проблем; транспортних аспектів проблем формування безперешкодного середовища; містобудівних, архітектурно-планувальних, інженерних рішень підприємств неавіаційного призначення, побудованих на території аеропортів тощо.

Результати теоретичних досліджень використані в навчальному процесі, покладені в основу рекомендацій щодо вирішення містобудівного аспекту проблеми створення безперешкодного середовища та ін.

Розвиток інфраструктури аеропортів, концентрація комерційних об'єктів навколо, вздовж під'їзних шляхів та ін. сприяють формуванню штучно створеного середовища, яке за часом набуває ознак міського поселення не тільки за чисельністю працюючих.

Аеропорти:

- стають центрами ділової та комерційної активності, що потребує забезпечення відповідного рівня сервісу та комфорту, в т.ч. транспортного;

- перетворюються в мультимодальні транспортні вузли, які надають послуги не менш ніж двох видів транспорту – повітряного та автомобільного. Для користувачів низки аеропортів додатково надаються послуги залізничного та водного транспорту.

Все це потребує високого рівня організації виробничих процесів, створення комфортних умов перебування для користувачів послугами, впровадження сучасних ІТ-технологій та ін.

Зростає частка доходів аеропортів від неавіаційних видів діяльності, для якої використовуються пасажирські термінали, службово-технічна територія, в першу чергу, привокзальні площі; території, які наближені до аеропорта. Ці особливості повинні враховуватися під час проектування пасажирських терміналів та інших об'єктів аеропортів.

В Україні за хабовою моделлю розвивається аеропорт «Бориспіль» - ядро Київського ТЛК. За думкою спеціалістів, можуть бути створені ще 8 територіальних ТЛК з регіональними аеропортами-хабами (Вінниця, Дніпро, Львів, Маріуполь, Одеса, Рівне, Харків, Черкаси) - ядрами авіаційних підкластерів ТЛК та колоніями закріплених за ними місцевих аеропортів.

Територіальний поділ базується на визначені перспектив розвитку бізнесу (наукоємне виробництво, туризм та ін.), необхідності та можливості використання авіації для перевезень пасажирів та вантажів. Оцінюється наявність та надійність зв'язків з центральним ТЛК та периферійними утвореннями. Розвиток аеропортів – складова програм стратегічного розвитку регіонів України на період до 2020-2023 рр. Саме на розвиток регіональних аеропортів впродовж 2018 р. будуть спрямовані 0,8 млрд. грн. (на галузь в цілому - 3,8 млрд. грн.).